

ΓΝΩΣΤΑ ΚΑΙ ΑΓΝΩΣΤΑ

Γράφει ο Αντώνης Αμπατζής → ampandonis@gmail.com

ΠΩΣ ΝΑ ΓΙΝΕΙΣ ΠΛΟΥΣΙΟΣ (Από τα λεφτά των άλλων)

Την προηγούμενη εβδομάδα μέσα από απλά παραδείγματα είδαμε πώς οι τράπεζες δημιουργούν το χρήμα σχεδόν από το πουθενά. Αυτή την φορά θα δούμε πώς ένας ιδιώτης δημιουργεί πλούτο με παρόμοιο τρόπο.

Από την βιομηχανική επανάσταση μέχρι σήμερα, το σχολικό μας σύστημα δεν έχει αλλάξει σχεδόν καθόλου. Εξυπηρετεί τον ίδιο σκοπό • να δημιουργεί υπάκουους υπαλλήλους. Δεν είναι τυχαίο πως στο σχολείο μαθαίνουν στα παιδιά να κάθονται σε σειρές και να υπακούουν εντολές. Το σχολικό σύστημα είναι σύστημα μαζικής παραγωγής που σκοτώνει την δημιουργικότητα και προάγει την μετριότητα. Θα μου πείτε πως, τουλάχιστο, το σύστημα αυτό οργάνωνε τον κόσμο και μπορούσε μετά το σχολείο να βρεί μια δουλειά και εύκολα ή δύσκολα να βγάλει το προς το ζην του. Σήμερα όμως ισχύει αυτό; Πηγαίνουμε σχολείο για 12 χρόνια, σπουδάζουμε για τουλάχιστο 4 χρόνια και θεωρούμε τυχερό αυτόν που βρίσκει δουλειά με \$4000 μισθό. Που και αν δεν πηγαίναμε σχολείο, θα μπορούσαμε να βρούμε δουλειά σαν σερβιτόροι και ίσως να παίρναμε και περισσότερα χρήματα. 45% των νέων αποφοίτων είναι άνεργοι • δεν πρέπει να είσαι ιδιοφυΐας για να καταλάβεις ότι το σύστημα είναι ελλειμματικό και ξεπερασμένο.

Σχεδόν 95% του πληθυσμού είναι οικονομικά αγράμματοι. Τι σημαίνει οικονομικά αγράμματος; Σημαίνει πως ο μόνος τρόπος που γνωρίζει κάποιος να βγάξει χρήματα είναι να ανταλλάσει χρόνο για χρήμα. Δουλεύεις σε ένα λογιστικό γραφείο ή σε μια τράπεζα και παίρνεις 25 \$ την ώρα. Ανταλλάξεις μία ώρα για 25 \$. Με τα χρήματα που αποκτάς πληρώνεις έξοδα και αγοράζεις πράγματα. Μπορεί να σου ακούγεται απολύτως φυσιολογικό. Αυτό ακριβώς είναι το πρόβλημα.

Τι γνωρίζει ο οικονομικά εγγράμματος που δεν γνωρίζει ο οικονομικά αγράμματος; Η μεγαλύτερη διαφορά είναι ότι ο οικονομικά εγγράμματος αγοράζει πράγματα που του βγάζουν λεφτά και ο οικονομικά αγράμματος αγοράζει πράγματα που του τρώνε λεφτά. Για παράδειγμα, έχουμε δύο άτομα που δουλεύουν κάπου και παίρνουν \$1000 μισθό, ο ένας είναι οικονομικά εγγράμματος και ο άλλος είναι οικονομικά αγράμματος, και οι δύο χρειάζονται \$650 για τις βασικές ανάγκες στέγασης και διατροφής. Ο οικονομικά αγράμματος κάνει δάνειο \$15,000 ευρώ για να αγοράσει αυτοκίνητο. Το αυτοκίνητο θα του κοστίσει, με τους τόκους, πάνω από \$20,000 και θα πληρώνει \$350 τον μήνα δόσεις για 4 χρόνια. Ο οικονομικά εγγράμματος θα φυλάξει \$350 για 2 χρόνια, μαζεύοντας \$8400. Στην συνέχεια όταν βρεί την κατάλληλη επιχειρηματική ιδέα ή ευκαιρία για επένδυση, θα το πράξει.

Για κάποιον που θέλει να προχωρήσει λίγο παραπάνω θα πρέπει να κάνει κάποια αρχή. Θα πρέπει να έχετε λίγο ταλέντο στις πωλήσεις. Μετά θα πρέπει να βρείτε τους πελάτες. Θα αναρωτηθείτε βέβαια τι θα εμπορεύεστε. Χρήμα φυσικά.

Το βασικό ζήτημα είναι να βρείτε κάποιους που να σας εμπιστευτούν τα χρήματά τους. Κι αν αφήσουμε το παιχνίδι να ξετυλιχθεί.

Μαζεύετε αυτά τα χρήματα που πήρατε από τους άλλους, τα βάζετε σε ένα λογαριασμό και μετά χρησιμοποιώντας αυτά τα χρήματα παίρνετε ένα δάνειο σε γιέν. Υπολογίστε πως για κάθε 20.000 δολάρια πραγματικά χρήματα, εσείς μπορείτε να πάρετε 100.000 δολάρια σε δάνειο. Αντιθέτως γίνομαι πολύ προσεκτικός διότι με λίγη καλή πίστη μπορείτε να πάρετε πολύ περισσότερα χρήματα δανεικά με 20.000 δολάρια στο λογαριασμό σας. Άρα λοιπόν έχετε στα χέρια σας 100.000 δολάρια σε γιέν. Πουλάτε τα γιέν, αγοράζετε δολάρια και με τα δολάρια αυτά αγοράζετε ομόλογα του αμερικάνικου δημοσίου. Στην τράπεζα πληρώνετε περίπου 0,7% επιτόκιο το χρόνο για τα γιέν που έχετε δανειστεί. Το αμερικάνικο δημόσιο σας δίνει περίπου 5% το χρόνο για τα δολάρια που του δανείσατε. Άρα σε ένα χρόνο εσείς (οι πελάτες σας δηλαδή) θα έχουν βγάλει καθαρά 4% στα 100.000 δολάρια δηλαδή 4.000 δολάρια, μην έχοντας κουνήσει το δακτυλάκι σας. Τώρα βέβαια το 4% δεν ακούγεται και τόσο τρομερό, αλλά τα 4.000 δολάρια στα 20.000 δολάρια, που επένδυσαν οι πελάτες σας είναι ένα αξιόλογο κέρδος. Εσείς φυσικά ζητάτε 15% επί των κερδών και έτσι έχετε στην τσέπη σας 600 δολάρια.

Αυτό το απλό κόλπο ονομάζεται carry trade και το μοναδικό του ρίσκο είναι η αλλαγή της ισοτιμίας μεταξύ δολαρίου/γιέν (USD/YEN). Φυσικά αυτό το ρίσκο δεν είναι καθόλου μικρό, αλλά καθώς το carry trade είναι το αγαπημένο παιχνίδι των χρηματαγορών τα τελευταία 15 χρόνια, όλοι δανείζονται γιέν κι όλοι τα πουλάνε με αποτέλεσμα το γιέν να μένει χαμηλά. Και φυσικά εάν το γιέν πέσει κατά τη διάρκεια της επένδυσής σας τότε τα κέρδη σας είναι πολλαπλάσια. Εσείς φυ-

σικά διαβεβαιώνετε τους πελάτες σας πως έχετε λάβει τα μέτρα σας με κόντρα στοιχήματα σε περίπτωση που το γιέν ανέβει και τους καθουχάζετε λέγοντας πως όλα είναι υπό έλεγχο. Άλλωστε οι εκπληκτικές αποδόσεις που τους προσφέρατε την προηγούμενη χρονιά ήταν το καλύτερο προεπιτιμικό γι' αυτούς.

Καθώς τα καταφέρατε τόσο καλά την περσινή χρονιά αρχίζετε και σκέφτεστε τρόπους να μεγιστοποιήσετε το κέρδος σας. Φίλοι των πελατών θέλουν να επενδύσετε τα χρήματά τους και ξαφνικά έχετε γίνει το χρυσό παιδί. 100.000 δολάρια συρρέουν στα ταμεία σας δηλαδή 1.000.000 δολάρια δανεισμένα σε γιέν. Θυμάστε πάντα πως το δικό σας παντεσπάνι το βγάζετε από τα κέρδη κι όχι από το κεφάλαιο. Άρα στρατηγικά σας συμφέρει να πάρετε μεγαλύτερο ρίσκο προκειμένου να αποκομίσετε περισσότερα κέρδη (=προμήθειες για εσάς). Διότι στο κάτω κάτω εάν συμβεί κάτι πολύ στραβό, θα χάσετε μεν εσείς την προμήθειά σας, αλλά τη μεγαλύτερη ζημιά θα την πάθουν οι επενδυτές που σας εμπιστεύτηκαν το κεφάλαιο τους.

Μα επιτέλους ποιος χάνει σε αυτό το υπέροχο μαγικό παιχνίδι όπου δημιουργείς χρήματα εκεί που δεν υπάρχουν? Το υπέροχο αυτού του παιχνιδιού είναι πως όσο γυρίζει η μηχανή, εσείς θα βγάζετε χρήματα. Όσο ο χρόνος κυλά ήρεμα, εσείς θα βγάζετε 15% στο 7% κέρδος των επενδυτών σας, η τράπεζα άλλα 6%. Τι θα γίνει εάν πάει κάτι στραβά. Το σίγουρο είναι πως δεν θα χάσετε εσείς, δηλαδή ο διαχειριστής των χρημάτων. Ας μην ξεχνάμε πως όλο αυτό το κόλπο το φτιάξατε για να γίνετε εσείς πλούσιος κι όχι οι επενδυτές σας απαραίτητα. Άρα τα κέρδη σας τα παίρνετε και τα βάζετε στο σεντούκι για τις κακές μέρες.

Βέβαια υπάρχει και το κακό σενάριο. Να ανέβει το γιέν τόσο, ώστε τα κέρδη σας από το 7% να εξανεμιστούν. Φυσικά θα χάσετε τις προμήθειες σας και πιθανόν (εάν η χασούρα είναι μεγάλη) να χάσετε και τους πελάτες σας. Αλλά εάν είσαταν αρκετό καιρό στην αγορά θα έχετε βάλει στην άκρη και 500.000 ευρώ για να συνεχίσετε τη ζωή σας με λιγότερα άγχη. Βάλτε τώρα στην θέση σας μεγάλες επενδυτικές εταιρίες και θα καταλάβετε πώς σχεδόν από το τίποτα βγάζουν χρήματα εις βάρος σας.

